

**VEGA 1/0668/25 Detailnejší pohľad do vnútra depresie: komplexná analýza
klinického obrazu depresie s využitím sieťového a fenomenologického prístupu**

Doba riešenia projektu: 2025-2028

Zodpovedný riešiteľ: Doc. Mgr., Gabriel Baník, PhD.

Anotácia:

Prevalencia depresie narastá, pojem depresia sa udomácnil v bežnej komunikácii a depresia patrí k najviac stigmatizovaným psychickým poruchám v súčasnosti. Napriek dekádam výskumu depresie nie je možné pozorovať uspokojivý pokrok či už v diagnostike ale aj liečbe depresie. Jedným z faktorov, ktoré diagnostiku aj liečbu depresie sťažujú, je jej heterogenita. Jedným z možných prístupov ako reflektovať heterogenitu depresie je symptómový prístup, s dôrazom na rôznu váhu jednotlivých symptómov zohľadňujúc aj symptómy depresie mimo jej štandardný klinický obraz. Cieľom projektu je: a) bližšie špecifikovať klinický obraz depresie ako sadu unikátnych symptómov depresie reprezentujúcich depresi aj mimo štandardný klinický obraz; b) overiť vzájomné prepojenia štandardných symptómov depresie a nami identifikovanými unikátnymi symptómami depresie v rámci sieťovej štruktúry; c) overiť potenciálnu prediktívnu hodnotu identifikovaných symptómov depresie a analyzovať špecifické faktory súvisiace s týmito symptómami.

Ciele projektu:

1. Analýza obsahového prelínania symptómov depresie naprieč dostupnými diagnostickými (meracími) nástrojmi depresie.
2. Interpretatívna fenomenologická analýza vnímania depresie z pohľadu klinických pracovníkov, pacientov a ich blízkych. Analýza obsahového prelínania takto identifikovaných symptómov depresie.
3. Analýza obsahového prelínania unikátnej sady symptómov depresie identifikovaných na základe analýzy obsahového prelínania symptómov depresie v rámci dostupných meracích nástrojov depresie a unikátnej sady symptómov zistených prostredníctvom interpretatívnej fenomenologickej analýzy vnímania depresie z pohľadu rôznych zaangažovaných osôb do prežívania depresie. Prostredníctvom toho bližšia špecifikácia klinického obrazu depresie ako unikátnej sady symptómov depresie reprezentujúcej symptómy depresie aj mimo štandardnú operacionalizáciu depresie zadefinovanú v aktuálnych diagnosticko-štatistických manuáloch duševných porúch.

4. Analýza vzájomného prepojenia štandardných štandardných symptómov depresie a nami identifikovanej unikátnej sady symptómov depresie v rámci sieťovej štruktúry pozostávajúcej z týchto symptómov. Analýza centrality (postavenia) jednotlivých symptómov v takto definovanej sieťovej štruktúre. Zároveň analýza výskytu takto identifikovanej unikátnej sady symptómov v neklinickej a klinickej populácii. 5. Overenie potenciálnej prediktívnej hodnoty identifikovaných symptómov depresie a analýza špecifických faktorov súvisiacich s týmito symptómami, faktorov, ktoré by mohli reprezentovať rizikové, resp. protektívne faktory týchto symptómov.